

Secció 30: Codi d'Ètica de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana

Referència: ISSAI 30 (Aprovat pel XVI Congrés de la INTOSAI, Montevideo 1998)
Llei i RRI de la Sindicatura de Comptes

Aprovat pel Consell de la Sindicatura el 14/01/2015

1. Introducció

Nació, antecedents i propòsit del Codi d'Ètica

1. La INTOSAI ha considerat que és essencial instaurar un codi d'ètica internacional per als auditors pertanyents al sector públic, codi que és una preocupació coincident amb el que disposen preceptes essencials de la normativa reguladora de la Sindicatura de Comptes.
2. Un codi d'ètica constitueix una exposició que abaste els valors i els principis que guie la labor quotidiana dels auditors. La independència, les facultats i les responsabilitats de l'auditor en el sector públic plantegen elevades exigències ètiques a les Institucions Públiques de Control Extern (ICEX) i al personal que empren o contracten per a la tasca d'auditoria. El codi deontològic dels auditors pertanyents al sector públic ha de tenir en compte tant les exigències ètiques dels funcionaris públics en general com les exigències específiques dels auditors en particular, incloses les seues obligacions professionals.
3. El Codi d'Ètica constitueix un complement necessari que enforteix encara més les normes d'auditoria aplegades en el *Manual de fiscalització* de la Sindicatura de Comptes.
4. El present Codi d'Ètica està adreçat als síndics i a totes les persones que treballen al servei de la Sindicatura i que intervinguen en la labor d'auditoria. D'ara en avant, a tots, de forma genèrica, els denominarem "auditors".
5. La conducta dels auditors ha de ser irreprotxable en tots els moments i totes les circumstàncies. En aquest sentit, han d'evitar qualsevol deficiència en la seua conducta que pugja perjudicar la imatge d'integritat dels auditors, la Sindicatura a què representen, i la qualitat i la validesa de la seua labor d'auditoria, o plantejar dubtes sobre la fiabilitat i la competència professional de la pròpia Sindicatura. Adoptar i aplicar un codi ètic per als auditors del sector públic promou la confiança en els auditors i en la seua labor.
6. Té una importància fonamental que les ICEX susciten credibilitat i confiança. L'auditor ho aconsegueix en adoptar i aplicar les exigències ètiques de les nocions concretades en els conceptes clau següents: integritat, independència i objectivitat, confidencialitat i competència professional.

Seguretat, confiança i credibilitat

7. Les Corts, el públic en general i les entitats fiscalitzades tenen dret a esperar que la conducta i l'enfocament de la Sindicatura siguen irreprotxables, no susciten sospites i siguen dignes de respecte i confiança, i per això l'article 1r de la Llei 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, establisca la dependència orgànica de les Corts, sense perjudici de la total independència funcional per a complir millor les seues finalitats.
8. Els auditors han d'actuar d'una manera que promoga la cooperació i les bones relacions entre ells i dins de la professió. El suport de la professió per part dels seus membres i la seua cooperació recíproca constitueixen elements essencials de la professionalitat. La confiança i el respecte públic que suscita un auditor és conseqüència, bàsicament, de la suma dels aconsegiments de tots els auditors, anteriors i actuals.
9. El poder legislatiu, el públic en general i les entitats fiscalitzades hauran de tenir una plena garantia de la justícia i la imparcialitat de tota la labor de la Sindicatura. Per tant, és essencial que existisca un codi d'ètica que regisca la seua actuació.

10. En tots els sectors de la societat hi ha necessitat de credibilitat. Resulta essencial, doncs, que terceres persones expertes en la matèria consideren que els informes i dictàmens de la Sindicatura són minuciosament precisos i fiables.
11. Tota la labor realitzada per la Sindicatura s'ha de contrastar mitjançant la tramitació dels informes efectuada per les Corts, l'avaluació pública sobre la seua correcció i l'examen comparatiu amb un codi d'ètica.

2. Integritat

12. La integritat constitueix el valor central d'un codi ètic. Els auditors estan obligats a complir normes elevades de conducta (per exemple honradesa i imparcialitat) durant el seu treball i en les seues relacions amb el personal de les entitats fiscalitzades. Per a preservar la confiança de la societat, la conducta dels auditors ha de ser irreprotxable i estar per damunt de qualsevol sospita.

A tal efecte, l'article 21 del Reglament de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes preveu que els síndics exercisquen les seues funcions d'acord amb els principis d'imparcialitat i dignitat que els són inherents, despatxen els assumptes que els corresponguen amb promptitud i eficàcia, assistisquen a les reunions convocades per al Consell i no puguen ser perseguits per les opinions expressades en l'exercici de les seues funcions.

13. La integritat es pot mesurar en funció d'allò que és correcte i just. La integritat exigeix que els auditors s'ajusten tant a la forma com a l'esperit de les normes d'auditoria i d'ètica. La integritat també exigeix que els auditors s'ajusten als principis d'objectivitat i independència, mantinguen normes irreprotxables de conducta professional, preguen decisions d'acord amb l'interès públic i apliquen un criteri d'honradesa absoluta a l'hora de realitzar el seu treball i emprar els recursos de la ICEX.

3. Independència, objectivitat i imparcialitat

14. Per als auditors és indispensable la independència respecte l'entitat fiscalitzada i altres grups d'interessos externs. Això implica que els auditors actuen de manera que augmente la seua independència o que no la disminuïska per cap concepte, i que han de respectar les incompatibilitats legals (articles 23.4 de la Llei 6/1985, de Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana, i 47 del Reglament de Règim Interior).
15. Els auditors no sols s'han d'esforçar per ser independents de les entitats fiscalitzades i altres grups interessats, sinó que també han de ser objectius a l'hora de tractar les qüestions i els temes sotmesos a revisió.
16. És essencial que els auditors no sols siguen independents i imparcials de fet, sinó també ho semblen.
17. En totes les qüestions relacionades amb la tasca d'auditoria, la independència dels auditors no ha de veure's afectada per interessos personals o externs. Per exemple la independència podria veure's afectada per les pressions o els influxos externs sobre els auditors, pels prejudicis dels auditors sobre les persones, les entitats fiscalitzades, els projectes o els programes; per haver treballat recentment en l'entitat fiscalitzada o per relacions personals o financeres que provoquen conflictes de lleialtats o d'interessos. Els auditors estan obligats a no intervenir en cap assumpte en què tinguen algun interès personal.
18. Es requereix objectivitat i imparcialitat en tota la labor efectuada pels auditors i, en particular, en els seus informes, els quals hauran de ser exactes i objectius. Les conclusions dels dictàmens i informes han de basar-se exclusivament en les proves obtingudes i unificades d'acord amb les normes d'auditoria.

19. Els auditors hauran d'utilitzar la informació aportada per l'entitat fiscalitzada i per tercers. Aquesta informació s'haurà de tenir en compte de manera imparcial en els dictàmens expressats pels auditors. L'auditor també haurà de recollir informació sobre els enfocaments de l'entitat fiscalitzada i de tercers. No obstant això, aquestes enfocaments no hauran condicionar la imparcialitat dels auditors per arribar a les seues pròpies conclusions.

Neutralitat política

20. És important mantenir la neutralitat política, tant la real com la percebuda, de la Sindicatura. Per tant, és important que els auditors conserven la seua independència respecte a les influències polítiques per a desenvolupar amb imparcialitat les seues responsabilitats de fiscalització. Això és rellevant per als auditors perquè les ICEX treballen amb un contacte estret amb els òrgans legislatius, el poder executiu o altres òrgans de l'Administració facultats per la Llei per a prendre en consideració els informes de les ICEX.

Ens els articles 23.4 de la Llei de la Sindicatura i 20 del seu Reglament de Règim Interior es reconeix la independència i inamobilitat dels síndics durant el temps per al qual van ser designats; i l'article 23.4, paràgraf segon, de la Llei considera de manera específica la incompatibilitat amb l'acompliment de funcions directives o executives en partits polítics, centrals sindicals, associacions empresarials i col·legis professionals.

21. És important que quan els auditors es dediquen o estudien la possibilitat de dedicar-se a activitats polítiques, tinguen en compte la forma en què tal dedicació podria afectar —o semblar que afecta— la seua capacitat d'efectuar amb imparcialitat les seues obligacions professionals. Si els auditors estan autoritzats a participar en activitats polítiques, han de ser conscients que hi poden provocar conflictes professionals.

Conflictes d'interessos

22. Els auditors no estan autoritzats a assessorar o prestar serveis distints de l'auditoria a una entitat fiscalitzada.

L'article 28 del Reglament de Règim Interior regula les causes d'abstenció i recusació dels síndics, amb el propòsit fonamental d'evitar conflictes d'interessos.

23. Els auditors hauran de protegir la seua independència i evitar qualsevol possible conflicte d'interessos rebutjant regals o gratificacions que puguen interpretar-se com intents d'influir sobre la independència i la integritat de l'auditor.
24. Els auditors han d'evitar tota classe de relacions amb els directius i el personal de l'entitat fiscalitzada i altres persones que puguen influir sobre comprometre o amenaçar la capacitat dels auditors per a actuar o semblar que actuen amb independència.
25. Els auditors no han d'utilitzar el seu càrrec oficial per a propòsits privats i hauran d'evitar relacions que impliquen un risc de corrupció o que puguen suscitar dubtes sobre la seua objectivitat i independència.
26. Els auditors no han d'usar la informació rebuda en el compliment d'elles seues obligacions com a mitjà per a obtenir beneficis personals per a ells o per a altres. Tampoc no hauran de divulgar informacions que atorguen avantatges injustos o injustificats a altres persones o organitzacions ni hauran d'usar la dita informació en perjudici de tercers.

4. Secret professional

27. La informació obtinguda pels auditors en el procés d'auditoria no s'haurà de revelar a tercers, ni oralment ni per escrit, excepte a l'efecte de complir les responsabilitats legals o d'altra classe que corresponguen a la Sindicatura, com a part dels seus procediments normals o de conformitat amb les lleis que pertoquen.

En l'article 5 del Reglament es regula el deure de guardar secret dels temes, matèries, assumptes tractats i acords adoptats.

5. Competència professional

28. Els auditors tenen l'obligació d'actuar en qualsevol moment de manera professional i d'aplicar elevats nivells professionals en la realització del seu treball a fi de desenvolupar les seues responsabilitats de manera competent i amb imparcialitat.

En els articles 50 i 51 de l'Acord de Condicions de Treball de la Sindicatura de Comptes vigent es regula la formació i el desenvolupament professional del personal a fi d'incrementar la seua capacitat professional i millorar la qualitat dels treballs que realitza.

29. Els auditors han de conèixer i complir les normes, els procediments i les pràctiques aplicables d'auditoria, comptabilitat i gestió financera, cadascú en l'àmbit de les respectives conseqüències. Igualment han d'entendre adequadament els principis i normes constitucionals, legals i institucionals que regeixen el funcionament de l'entitat fiscalitzada.
30. Els auditors han d'exercir la professionalitat deguda a l'hora de realitzar i supervisar l'auditoria i preparar-ne els informes corresponents.
31. Els auditors han d'emprar mètodes i pràctiques de la màxima qualitat possible en les seues auditories. En la realització de l'auditoria i l'emissió d'informes, els auditors tenen l'obligació d'ajustar-se als postulats bàsics i a les normes d'auditoria generalment acceptades, és a dir, les ISSAI-ES, les NIA-ES i altres disposicions aplegades en el *Manual de Fiscalització* de la Sindicatura de Comptes.
32. Els auditors tenen l'obligació continuada d'actualitzar i millorar les capacitats requerides per a exercir les seues responsabilitats professionals. La Sindicatura proporcionarà tot el suport necessari amb aquesta finalitat.